

Vlaams
Parlement

stuk **2001** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 10 juni 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

houdende de wijziging van diverse bepalingen
van het decreet van 20 maart 2009
betreffende de toegankelijkheid van publieke plaatsen
voor personen met een assistentiehond

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Helga Stevens

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Jos De Meyer, de dames Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
mevrouw Vera Celis, de heer Kris Van Dijck;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heer Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Veerle Heeren, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, Erik Tack;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine;
de heer Willy Segers, mevrouw Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

mevrouw Gerda Van Steenberge.

Stukken in het dossier:

2001 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel.....	4
2. Algemene en artikelsgewijze bespreking.....	5
2.1. Tussenkoms van mevrouw Ann Brusseel.....	5
2.2. Tussenkoms van mevrouw Helga Stevens.....	6
2.3. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx.....	6
2.4. Tussenkoms van de heer Jos De Meyer.....	6
2.5. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert.....	7
2.6. Tussenkoms van de heer Wim Wienen.....	7
2.7. Antwoorden van de minister.....	7
2.8. Replieken.....	8
3. Stemmingen.....	8
Gebruikte afkortingen.....	9

De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen besprak op 30 mei 2013 het ontwerp van decreet houdende de wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 20 maart 2009 betreffende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond.

1. Toelichting door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

De *minister* herinnert eraan dat het Vlaams Parlement al in 2009 het lovenswaardige initiatief nam om het recht van personen met een handicap om samen met hun assistentiehond overal te gaan en te staan, decretaal te verankeren. Al te vaak botsten – en botsen – mensen met een assistentiehond op een voor hen vernederend verbod om bijvoorbeeld een café, restaurant of andere handelszaak te bezoeken. Elk jaar ontvangen het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, de meldpunten en organisaties als vzw Hachiko gemiddeld dertig klachten over weigeringen van assistentiehonden of honden in opleiding. En dat is nog maar het topje van de ijsberg.

In de Juristenkrant van mei 2013 wordt verslag gedaan van een zaak waarin een rechter van het hof van beroep van Gent het weigeren van de toegang als een ongeoorloofde vorm van discriminatie veroordeelt, louter op basis van de discriminatiewetgeving. Een apart decreet dat dit recht nog eens extra bezegelt, lijkt sommigen misschien een overbodige luxe, maar de minister niet. Hij wil het antidiscriminatierecht op alle vlakken een optimale slagkracht geven. In het geschil waarover het Gentse hof van beroep zich heeft uitgesproken, gaan de feiten immers terug tot 2006. Hoewel een dergelijke, langdurige procedure ook door de voorliggende wijzigingen niet onmogelijk wordt gemaakt, is de minister ervan overtuigd dat de meeste onterechte en door de politie vastgestelde weigeringen zullen leiden tot een voorstel van minnelijke schikking, waarna de onrechtmatige weigering zal worden gestaakt. Het is belangrijk om mensen, via tussenkomst van de politie, het signaal te geven dat weigeringen werkelijk niet door de beugel kunnen, dat discriminatie geen ver-van-mijnbedshow is.

De keuze voor strafrechtelijke sancties is bovendien niet zonder precedent. Ook het Waalse Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest opteerden ervoor om de weigering van toegang tot publieke plaatsen aan personen met een assistentiehond strafrechtelijk te bestraffen.

De mooie intenties van het Vlaamse decreet van 20 maart 2009 konden niet helemaal waargemaakt worden. Een belangrijke reden is dat het sanctiemechanisme niet haalbaar bleek. Het decreet opteerde immers voor een niet verder gedefinieerde controle instantie, die zou moeten toezien op de toepassing van het recht op toegang en administratieve boetes kon opleggen. Dat veronderstelt een gebiedsdekkende aanwezigheid en permanente beschikbaarheid om de nodige vaststellingen te doen. Snel bleek dat er geen Vlaamse administraties voorhanden zijn die aan beide voorwaarden voldoen. Intussen stelden wel verschillende leden van het Vlaams Parlement vragen aan hem en aan minister Vandeuren over de uitvoerbaarheid.

De regering kiest in de voorliggende aanpassing voor de politie als controle instantie. Zij is immers 24 uur op 24 uur beschikbaar en heeft kantoren over het hele land. Zodra iemand met een assistentiehond ergens de toegang ontzegd wordt, hoeft die geen kostbare tijd te verliezen, maar kan hij onmiddellijk de nodige vaststellingen laten doen. In het verlengde daarvan worden de administratieve boetes vervangen door strafrechtelijke geldboetes, waarbij de mogelijkheid wel behouden blijft dat gemeenten de weigering van toegang desgewenst bestraffen met een gemeentelijke administratieve sanctie.

Het parlement beperkte het recht van toegang tot honden die opgeleid werden of nog worden om assistentieopdrachten te vervullen. De Vlaamse Regering moest de attestatie

regelen. Minister Vandeurzen nam de vertaling van dit onderdeel in een uitvoeringsbesluit op zich. Tijdens intensief overleg met de sector bleek dat het opstellen van dergelijke regels een grondige expertise vergt en dat ze eenvoudig bijgestuurd moeten kunnen worden. Met zijn ontwerp van besluit, dat op 25 januari 2013 door de Vlaamse Regering principieel werd goedgekeurd, nam minister Vandeurzen de kennis en expertise van de sector dan ook op in de uitwerking en eventuele wijziging van de regels voor de attestatie van de assistentiehonden.

De Raad van State meende echter in zijn advies van 28 februari 2013 dat artikel 4 van het decreet van 20 maart 2009 daartoe geen voldoende rechtsgrond bood. In de wijzigingen aan het decreet van 20 maart 2009, die vandaag voorliggen, zit daarom ook een wijziging aan artikel 4, die de nodige rechtsgrond creëert voor de Vlaamse Regering om een instantie aan te wijzen of op te richten die belast wordt met het uitwerken van de voorwaarden waaronder een assistentiehondenschool gemachtigd wordt om assistentiehonden te attesteren, en die in de nodige controle kan voorzien. De Vlaamse Regering keurt de voorwaarden en de werkwijze goed die de instantie uitwerkt in de vorm van een huishoudelijk reglement.

Het decreet van 20 maart 2009 liet het ten slotte ook aan de Vlaamse Regering over om de plaatsen aan te wijzen die niet betreden mogen worden. De minister heeft ervoor gekozen om principiële toegankelijkheid te koppelen aan een beperkte reeks uitzonderingen. Het betreft in hoofdzaak plaatsen waar een mogelijk risico voor de volksgezondheid absoluut vermeden moet worden. De lijst is gebaseerd op een advies van de Hoge Gezondheidsraad van 18 oktober 2004.

Het Vlaams Parlement heeft reeds bewezen deze zaak nauw ter harte te nemen. De veranderingen die de regering voorstelt, zullen de rechten van personen met een assistentiehond nog beter verzekeren. Het is zeer belangrijk ze zo snel mogelijk goed te keuren. Aansluitend plant de minister overleg met Binnenlandse Zaken (politie), de lokale besturen en de horeca zodat zij via hun kanalen deze nieuwe regelgeving onder de aandacht kunnen brengen. Zonder twijfel zullen ook de blindegeleidehondenscholen en de organisaties van en voor personen met een handicap verder betrokken worden, opdat mensen met een assistentiehond goed weten wat hun rechten zijn.

Tot slot onderstreept hij dat de wijzigingen stelselmatig besproken zijn met organisaties van en voor personen met een handicap. Hij noemt de Belgische Confederatie voor Blinden en Slechtienden, Blindenzorg, Licht en Liefde, de Brailleliga, GRIP, de Koninklijke Maatschappij voor Blinden en Slechtienden, KVG, het netwerk Vlaams Oogpunt, Onafhankelijk Leven, Scale Dogs, Slechtienden en Blinden Platform Vlaanderen, VFG en de meeste opleidingsscholen van de honden. Dat is niet alleen de evidentie zelf, maar ook een toepassing van het beginsel uit het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap dat er niets kan worden ondernomen over hen, zonder hen.

2. Algemene en artikelsgewijze bespreking

2.1. *Tussenkomst van mevrouw Ann Brussel*

De fractie van mevrouw *Ann Brussel* keurt de voorliggende aanpassingen goed. Zij waardeert dat de rechten van personen met een handicap die een assistentiehond nodig hebben, gegarandeerd worden, evenals de mogelijkheid tot strafrechtelijke vervolging van wie de toegankelijkheid van publieke plaatsen belemmert. Haar vragen betreffen de attestering van honden die zijn opgeleid in een centrum dat zijn maatschappelijke zetel buiten Vlaanderen heeft, en die van buitenlandse honden die in Vlaamse opleidingscentra geplaatst zijn. Sommige centra zijn immers lid van internationale instanties zoals de International Guide Dog Federation, Assistance Dogs Europe of Assistance Dogs International. Die zorgen voor attestering volgens zware accreditatienormen maar hebben geen zetel in

Vlaanderen en kunnen daarom geen erkenning krijgen van de cel. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor een opleider die honden traint in Vlaanderen voor het Koninklijk Nederlands Geleidehondenfonds. Tot slot informeert ze wanneer de opleidingscentra betrokken worden bij de oprichting van de cel. Tot nu toe kregen ze geen antwoord op hun pogingen om hun expertise aan te bieden.

2.2. Tussenkost van mevrouw Helga Stevens

Mevrouw *Helga Stevens* verwoordt de tevredenheid van de N-VA-fractie dat er eindelijk een ontwerp voorligt dat de mankementen van het decreet van 2009 aanpakt. Belangrijk is de wijziging van artikel 4, waarmee de rechtsgrond wordt gecreëerd voor de oprichting of aanwijzing van de door de minister genoemde instantie. Zij vult nog aan dat de Vlaamse Regering zich bij gebrek aan goedkeuring in haar plaats kan stellen om voorwaarden en reglement vast te stellen. De regering kan daarmee ook de kennis en expertise van scholen en internationale organisaties beter valideren en rekening houden met de door hen gehanteerde regels.

Daarnaast wordt ook artikel 5 van het decreet van 2009 gewijzigd. Het voorliggende ontwerp kwalificeert de weigering van toegang als een strafrechtelijke inbreuk, meer bepaald als een overtreding die strafbaar is met een politiestraf. Dat de politiediensten voortaan kunnen optreden door een proces-verbaal uit te schrijven, geeft het signaal dat de overheid niet licht heengaet over de weigering van assistentiehonden, die helaas nog al te vaak voorkomt. Voldoende beschikbaarheid van verbalisanten is vereist omdat inbreuken ook buiten de kantooruren en in het weekend gebeuren. Ook zij herinnert eraan dat het Waalse Gewest en de GGC opteerden voor een strafrechtelijke sanctie. Haar fractie zal het ontwerp dan ook goedkeuren. Tot slot hoopt zij dat de uitvoeringsbesluiten snel zullen volgen.

Welke zijn de “andersluidende wetgevende en reglementaire bepalingen”, waarvan sprake in het voorgestelde artikel 3/1, 1°? Het lid suggereert om ze door te lichten, want misschien zijn sommige te streng in hun beperking van de toegang. Zij is het wel volledig eens met het voorgestelde artikel 3/1, 2° en 3°.

Verder vraagt ze of de minister van plan is de gemeenten en steden te sensibiliseren, want zij verwacht dat de opvolging van de weigering anders geen prioriteit zal zijn bij de politie. Hoe ziet de minister dat concreet?

2.3. Tussenkost van mevrouw Kathleen Deckx

Mevrouw *Kathleen Deckx* is heel erg verheugd met het ontwerp. Haar fractie zal het ook goedkeuren. Zij is blij met de nauwe samenwerking met de organisaties en ook zij hoopt op snelle uitvoering.

2.4. Tussenkost van de heer Jos De Meyer

Ook de fractie van de heer *Jos De Meyer* zal het ontwerp met overtuiging goedkeuren. Hij wijst er wel op dat sommige elementen moeten gelezen worden in relatie tot de federale wetgeving, zoals het koninklijk besluit van 22 december 2005 over de levensmiddelen. Verder heeft hij enkele praktische vragen over reële situaties waarmee blinden met een hond geconfronteerd worden.

Heeft men steeds toegang tot een viswinkel, beenhouwerij of kaaswinkel, ook als er geen volledige scheiding is van de levensmiddelen? Hij heeft dezelfde vraag over warenhuizen met koelruimtes met zelfbediening. Tot waar mogen de honden mee in zwembaden? Hebben de mensen die de honden trainen maar zelf geen handicap hebben, dezelfde rechten tijdens de opleiding?

2.5. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De fractie van de heer *Boudewijn Bouckaert* zal het ontwerp goedkeuren. Hem werd persoonlijk verzekerd door een man met een handicap dat een assistentiehond cruciaal is om te functioneren op publieke plaatsen. De hond geen toegang verlenen, betekent een feitelijke weigering van de persoon en is derhalve een discriminatie. De spreker begrijpt dat de reeds fel belaagde horeca niet bedreigd wenst te worden door mensen die met niet te controleren dieren binnenkomen, maar hun belang wordt voldoende beschermd door de attestatieregeling, waarover met de sector is overlegd.

De uitzondering voor “andersluidende wetgevende bepalingen” lijkt hem overbodig gezien het algemene rechtsprincipe ‘lex posterior derogat priori’. Het hoeft er niet in te staan, maar het kan anderzijds ook geen kwaad, erkent hij. Hij wil ook weten hoe een reglementaire bepaling een hiërarchisch hogere, wetgevende bepaling kan opheffen.

De heer Bouckaert pleit vervolgens voor zuinige omgang met strafrecht en tegen de proliferatie van misdrijven en strafrechtelijke sancties, die parketten overbelast en dwingt tot prioritering, wat ook weer problematisch is. Kon men in dit geval niet volstaan met GAS-boetes, die bovendien de interventie van de rechterlijke macht niet uitschakelen?

2.6. Tussenkoms van de heer Wim Wienen

Ook de fractie van de heer *Wim Wienen* zal het ontwerp goedkeuren. Men mag inderdaad deze mensen hun ogen niet afnemen. Vraag is wel hoe een en ander compatibel is met de federale regelgeving inzake voedselveiligheid. Hij sluit zich aan bij de pertinente vragen van de heer De Meyer.

2.7. Antwoorden van de minister

Minister *Pascal Smet* antwoordt dat voor de buitenlandse attestering en erkenning een oplossing gezocht wordt in de accreditatie, zodat zij niet hoeft herhaald te worden in Vlaanderen. Wel moet de uitwerking daarvan nog verder bekeken worden door minister Vandeuren. Verder zal hij de boodschap om alle belanghebbenden te betrekken bij de oprichting van de cel, aan zijn collega overmaken.

Hij bevestigt dat de “andersluidende wetgevende en reglementaire bepalingen” reeds geïnventariseerd werden. Zij worden ook opgenomen in de informatie die verspreid wordt. Als voorbeeld geeft hij het koninklijk besluit over de levensmiddelen. In viswinkels, warenhuizen en slagerijen zijn er geen problemen; mensen kunnen er in principe binnen. Het zou hem verbazen als er nog beenhouwerijen zijn waar alles open en bloot ligt. Hij denkt dat die tijd voorbij is. Ook in warenhuizen is dat toch allemaal afgescheiden. Het enige probleem dat zich eventueel zou kunnen stellen, is de koelruimte met zelfbediening in sommige warenhuizen. Hij laat dit nakijken.

Wat VLAREM betreft, is afgesproken met minister Schauvliege dat zij laat doorlichten welke aanpassingen nodig zijn, zoals in de regeling voor zwembaden. Zij verklaarde zich bereid die desgevallend door te voeren indien redelijk. Het enige alternatief voor de “andersluidende wetgevende en reglementaire bepalingen” was een extensieve opname van heel de betrokken regelgeving in het ontwerp.

De politie nam uit bezorgdheid zelf al contact op. Hij verzekert dat er in het overleg met Binnenlandse Zaken voor gezorgd zal worden dat de nodige informatie bij de politie terechtkomt in de vorm van brochures en allicht een officiële omzendbrief.

Hij bevestigt dat de opleiders van assistentiehonden dezelfde rechten zullen hebben.

De strafrechtelijke aanpak is belangrijk omdat men ook met een minnelijke schikking kan werken en omdat de vaststellingen op die manier gemakkelijker zijn. De vaststelling ‘de politie, je beste vriend’ is meer dan ooit van toepassing op dit terrein.

2.8. Replieken

Mevrouw *Helga Stevens* merkt op dat in de afgesloten koelruimtes van sommige zelfbedieningswarenhuizen vleeswaren en kaas verpakt zijn. Groenten en fruit moeten bovendien altijd gewassen worden voor consumptie. Verder is zij blij dat de andersluidende bepalingen al geïnventariseerd zijn en dat ze zullen doorgelicht worden en waar nodig gewijzigd. Zwembaden vormen een voorbeeld. Een en ander moet ten gronde besproken worden met de minister van Milieu.

De heer *Jos De Meyer* verzekert dat zijn voorbeelden niet bedoeld waren om problemen te scheppen maar om zeer duidelijke overheidscommunicatie te verkrijgen, opdat iedereen goed weet wat zijn rechten en plichten zijn. Hij denkt dat het algemene klimaat in Vlaanderen er een is van aanvaarding van deze honden in publieke ruimtes. Daarom is het belangrijk in de informatiecampagne de overblijvende onduidelijkheden aan te pakken. Hij onderstreept dat genoemde koelruimtes geen probleem vormen volgens het koninklijk besluit, maar het is wel nuttig dat nog eens verder na te gaan met het oog op heldere communicatie. Mocht er ondertussen meer duidelijkheid zijn over de zwembaden, dan ware het nuttig om die informatie in het campagnemateriaal op te nemen. Wat levensmiddelen betreft, klopt het dat er meestal een – wettelijk verplichte – afgesloten ruimte is, maar in kaaswinkels is dat anders. Ook dat moet bekeken worden, zodat iedereen weet wat mag en moet.

Minister *Pascal Smet* verzekert dat het de bedoeling is om die informatie te verzamelen. Hij zal ook met de warenhuizen die over koelruimtes met zelfbediening beschikken, contact opnemen. Hij erkent dat het belangrijk is dat de informatiebrochure alle courante situaties duidelijk uitlegt.

3. Stemmingen

De artikelen 1 tot 6 en het geheel van het ontwerp van decreet houdende de wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 20 maart 2009 betreffende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond, worden eenparig aangenomen met 12 stemmen.

Boudewijn BOUCKAERT,
voorzitter

Helga STEVENS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

GAS	gemeentelijke administratieve sanctie
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
GRIP	Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap
KVG	Katholieke Vereniging Gehandicapten
VFG	Vlaamse Federatie van Gehandicapten
VLAREM	Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning
VN	Verenigde Naties